

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 60 kr., za četrť leta 80 kr. — Naročnina se pošilja upravnistvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice, št. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr.

Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Dijaška kuhinja v Mariboru.

Okoli binkošti se je letos v Mariboru ustanovilo društvo sv. Vincencija Pavelskega. Po svojih pravilih ima društvo namen opravljati dela usmiljenosti vsake sorte, in posamezni udje tega društva imajo pravico takova dobra dela odboru predlagati. V konferenci (tako se zove družtvene seje) od 7. avg. se je predlagalo, da naj društvo skrbi za to, da se v Mariboru osnuje „dijaška kuhinja“, t. j., da naj pravzame društvo skrb, da bodo revni pridni dijaki imeli kaj prigrizniti, da jih skrb za vsakdanji kruh ne bode ovirala v učenju. Ta predlog je bil v konferenci enoglasno sprejet.

Delo, katerega se je s tem poprijel odbor omenjenega društva, je gotovo dobro delo, in ljubi Bog mu svojega blagoslova ne bode odtegnil, pa odbor se vé, da pričakuje tudi zdatne podpore posvetne in duhovne gospode, zlasti od tiste, kateri so bili kedaj revni dijaki ter vedó, kako glad boli, a zdaj gleštajo toliko, da jim že ni več treba kakor nekđaj, vsakega krajcarja pogledati in trikrat obrniti, preden ga izdajo.

V Celju in v Ptujú že imajo dijaške kuhinje, dasiravno je povsod le po ena srednja šola, tedaj je čas, da tudi v Mariboru stopimo na noge in skrbimo za dijaško kuhinjo, ker tukaj imamo troje srednjih šol.

Draga gospoda, ne utrijajte svojih sre, če zdaj društvo prosi pri vas zdatne podpore. Kdor kaj daruje, postane podpornik omenjenega društva. Pa tudi do vas, ljubi kmetovalci se obračamo, da nas blagovoljno podpirate. Vemo sicer, da se vam, kakor nam, za denar trda godi, pa pripelajte ali pošljite, kar pač lože pogrešate, ali žakelj krompirja, žaklič melje, kos špeha, pint masla, venec čebulja, pletenko repe itd. Vse bodemo radi sprejeli in dobro obrnili. Reči pa se naj oddajo ali pri g. Krulecu na velikem trgu, ali pri gospodičini Pöschl novi v Koroški ulici, ali tudi pri g. kanoniku Dr. Križaniču.

Glejte, ravno vaši sinovi, ki hočejo postati, naj že duhovni ali posvetni gospodje, bodo potem iz nabranega dobili potrebne hrane. Zdaj pa mora kmet, če pripelje svojega sinka v mesto, čestokrat od Poncija do Pilata iti, preden svojega dečka oskrbi.

„Dijaška kuhinja“ pa je za to jako potrebna, ker društvo bo skrbelo ne le za to, da bode dijak sit zdrave hrane, ampak zlasti tudi za to, da bode ostal deček pošten, in da tudi duša njegova ne bode stradala. Če pa kateri ne bi vbogal, za-nj ne bode jéla. Mi bodemo s telesnimi dobrotami tudi duhovne delili.

Modri stariši že iz tega previdijo, da je naše društvo tudi v tem obziru vredno pomoči in podpore. Pa tudi skušnja kaže, da zlasti iz takih dijakov, katerim se v šolah trda godi in od dobrotnikov živijo, zrastejo pridni gospodi. Sv. Vincencij Pavelski, bi ne bil, če bi ne imel dobrega strijca, ki ga je v šolo dal, in mi se ne bi mogli ponašati z vladiko Slomšekom, če bi nek dobri kaplan svojih prihranjenih krajcarjev ne potrošili za njim, pa tudi za njim ne pogledali, kako jih on obrne.

Časih se sicer nameri, da dijak dobi v mestu hrane po hišah. To je že prav, kjer so hiše poštene; toda mi vemo iz lastne dolgoletne skušnje za take hiše, kjer dijak za par dni na teden sicer jesti dobi, a tudi vse zapravi in zgubi, kar je pred fanteka kinčalo, ne samo čednost, ampak tudi značaj in zdravje.

Koliko bi naj kdo dal, tega nočemo določiti. Dajajmo po krščanskem načelu: Kdor dosti ima, naj dosti da, kdor pa malo ima, tudi od malega naj nekaj da, — in ljubi Bog bo blagoslovil naše delo.

V Mariboru, dne 15. avgusta 1887.

V imenu odbora:

Dr. Ivan Križanič, podpredsednik.

Prof. Dr. Jožef Pajek, odbornik.

Slovenščina v naših uradnih.

(Dalje.)

Neka občina na Pohorju na Štajarskem je prosila dotično okrajno sodišče, da bi jej se dopisovalo slovenski in je utemeljila to prošnjo s tem, da občinski predstojnik nemški ne zna in da mora dolgo pot narediti, naj si da raztolmačiti nemški dopis. Sodišče je na to odgovorilo, da take želje občine zanj ne morejo biti merodajne. Ko torej na neki dopis sodišča občina ni hitro odgovorila, pritožilo se je sodišče na okrajno glavarstvo in to je odredilo naglo rešitev pod globo 20 gld. (Čujte! čujte! na desni) — to je marljivost, kakor se na korist slovenskemu jeziku pri političnih gosposkah ne nahaja.

Mi pripoznavamo odkrito, da justična uprava skrbi, da bi te in druge neprilike v pravosodju odpravila in pozdravljam, kakor korak na boljše, da so nedavno izšle slovenske tiskovine za sodno postopanje. Jaz bi le pri-dejal prošnjo, da bi se justična uprava tudi potegnila za te tiskovine; ona pa bode prišla na ono mržnjo gledé teh tiskovin, katero nahaja korak za korakom sploh proti slovenskemu uradovanju. Ona bode celo na nekem mestu, od koder bi se bilo tega najmanj nadejati, našla neko obotavljanje z naročenjem teh tiskovin in s tem jih v porabo vzeti.

Ker je tudi državni zaklad s tem v zvezi — državna tiskarna je s tiskovinami nekoliko stroškov imela — naj bode to še bolj visoki vladi v spodbudo, da si za tiskovine kaj prizadeva. Jaz bi rad še neko nedostatnost tukaj omenil, katera celo najbolj sposobne in voljne sodnike zadržuje v slovenskem uradovanju.

Če kljubu mnogim zaprekam vendar slovenske razsodbe pridejo na nadsodišče, to razsodi nemški in pošlje razsodbo prvi instanci, da jo ta izda v obeh jezicih. Pred vsem bi se lahko vprašalo, zakaj tudi nemški, ko se že naprej vé, da so stranke zadovoljne s samo slovensko razsodbo. Toda to je stvar manje važnosti, ker težava, ki nastane, zadene le diurnista, ki ima razsodbo prepisati. Drugače je s slovensko prestavo, — ta zadene sodnika in če se pomisli, da so razsodbe višjih instanc večkrat obširne in težavne, tedaj je to neopravičeno obremenjenje sodnika prve instance.

Treba je velike trdnosti v prepričanju, če se kdo temu delu rad podvrže, s časom se ga pa marsikdo naveliča in razsodi nemški, da mu ni treba občutiti tega, kakor nekako kazen za to, da je slovenski razsodil. (Prav res! na desni.)

Če pri nadsodišču ni mogoče slovenski razsojati, — tega ne bodem preiskaval, — naj se prestava oskrbi po lastnih organih in naj se izda v obliki odpravka v zmislu § 211 sodn. instrukcij, podpisana od predsednika nadsodišča

in predstojnika ekspedita. Taka prestava in tak odpravek je postaven, vsako drugo postopanje pa je nepostavno.

Čutim se dolžnega, da govorim tudi o sodnih razmerah naše sosedne dežele Koroške, kajti te so tako posebne in za naše sorojake tako žalostne, da se morajo razpravljati tu pri posvetovanju justičnega proračuna. Vse neprilichnosti, o katerih sem tožil pri drugih deželah, nahajajo se na Koroškem v izvanredno večji meri. Na Koroškem se ne godi, da bi se, če tudi le izjemno, pri sodiščih pisalo slovenski, čeprav je tretjina prebivalstva slovenska. Da, na Koroške se celo redko prigodi, da bi sodnik s slovensko stranko govoril. Sodnik govori na Koroškem s slovenskimi strankami po posredovalcih, (Čujte! čujte! na desni). Kakšne baže so ti ljudje, dovolim si pozneje z nekotikimi besedami navesti.

Po šolskih razmerah se je na Koroškem skrbelo za to, da je tamošnji domači sodniški stan slovenščine popolnoma nevesč (Čujte! čujte! na desni) — znano je, da smo resolucijo vzprejeli, da bi se na srednjih šolah koroških slovenščina vsaj obligatno učila, seveda samo za Slovence, — Nemcem nečemo nič usiljevati, — in vendar oskrbuje ta in taki sodniški stan sodne opravke tudi v slovenskih krajih na Koroškem.

Naj bo terorizem Rusov proti Poljakom na ruskem Poljskem hud, in še hujši na popolno iztrebljenje terorizem Nemcev proti Poljakom na pruskem Poljskem, — vendar si mislim, da celo ondi govori domači sodnik z domačim ljudstvom v njegovem jeziku, to se pa ne nahaja na Koroškem proti Slovencem, kateri imajo vse polno ustavnih pravic in jezikovno ravnopravnost! (Čujte! čujte! na desni). Da se prikrijejo te razmere, se trdi, da nenemško prebivalstvo na Koroškem niso Slovenci, — ali, ker se to vendar ne da tajiti, zgodovina statistika in vse drugo to dokazuje, — se trdi, da njihov jezik ni pravi slovenski.

(Dalje prih.)

Gospodarske stvari.

Sušenje sadja.

Veliko sicer letos ni sadja, a kolikor ga je, to je treba, da se obrne dobro, tako, da nese gospodarju, kolikor je sploh mogoče, dobička. Pri nas radi suše sadje nekaj za domačo rabo, nekaj pa tudi za prodajo. Odveč torej ne bode, ako spregovorimo na tem mestu nekaj besedi o sušenju sadja.

Kar se tedaj odloči sadja za sušenje, to je v prvi vrsti potrebno, da je zrelo. Nezrelo, skrivljeno, zaostalo sadje ni za to, da ga denemo v sušilnico, izlasti takrat, ako čemo po-

staviti tako sadje na prodajo. Ali tudi tako sadje, ki je preveč zrelo ter je že testeno postalo, ni za sušenje.

Sadje, ki se odloči za sušenje, mora biti snažno in je torej sadje poprej osnažiti, kakor pride v sušilnico. To pa se stori tako, da ga prej umiješ, na solcu ali če ni drugače, tudi v senci posušiš, potem ga še le olupiš ter ga spraviš v sušilnico. Tudi v tem, ko se sadje lupi in reže, treba je velike snage, celo nože bode treba večkrat obrisati ali pa izprati, sicer ti dobi sadje okus, ki ne godi jeziku ali pa se ti kvari.

Jabelka se lupijo, koščičje se izpravi, sicer niso potlej, kedar so posušena, za rabo, ker se ne kuhajo dobro. Nekaj vrst jabelk pa v tem vendar-le izvzememo, tako zorno jabelko, flensko in zimsko golobje jabelko.

Nekaterih jabelk, posebno, ki so dobra, teh ni treba rezati, njim zadostuje, če se odpravi koščičje in se olupijo. Večja jabelka pa je treba razrezati v dve ali tri rezlje, to pa poprek, čez celi sad, kajti s tem se dobodo lepi krogi. Za domačo rabo pa se lahko tudi v 5 do 6 rezljev razkrojé in še le za tem se popravi koščičje.

Opomenimo v tem še to, da sladka jabelka niso prav za sušenje, pa tudi preveč kisela ne. Ona ne, ker se ne kuhajo dobro, ta pa ne, ker se ne okusijo prijetno, da si so sicer lepe oblike. Samo jabelka, ki so, kar se tiče slaje, srednja, ne prekisla in ne presladka, kažejo najbolj za sušenje, n. pr. renjete, zimska zlata parmena itd.

Hrušek ni treba ne lupiti ne koščic odpravljati, iz ene strani je koščičje namreč zavito v kožo, iz druge pa se kuha lupina prav dobro in povžije se brez vsega lahko.

Niso pa vse hruške enake za sušenje. Tako n. pr. je jesenska maslenovka, ako se posuši, prav dobra, toda okusi se manj krepko in torej tudi ne plačuje tako, kakor druge vrste, ki so sicer bolj trpke, pa še vendar-le dovolj sladke, n. pr. rimska žmalčica ali pa tudi dolgavica.

Ali tudi taci hrušek ni zavreči pri sušenju, ki so blizu že lesnjače, samo, da ne kaže teh poprej déti na sušilnico, kakor če so postale že testene. Rezlji taci hrušek pa so potlej prav dobri in človeku so ljubši mimo mnogih drugih, plemenitih hrušek.

Slive se dajo na sušilnico še le tačas, kedar so na drevesih lepo dozorele, to je, kedar so na kraju že grbe dobile. Isto tako so tudi višnje takrat najboljše za sušenje. S tem pa se doseže še to, da je vse sadje, ki je črvido ali kje kako drugače nezdravo, že odpadlo. V tem torej ni več treba mudnega prebiranja, kajti če je še kaj črvido, vidi se sedaj v prvem pogledu.

Črešnje, višnje in slive pa tudi obrneš navzgor, kedar jih spravljaš na sušilnico, to je

konci, na katerih so visele, gledajo k višku. V obče pa opomenimo, da se napravi le ena vrsta sadja, kedar se deva na sušilnico, tedaj ne ena na drugo, ampak le druga poleg druge leži hruška ali jabelko, ali kar je že koli.

Tisto sadje, ki ima koščice, suši se najle počasi; tako se zadelajo konci in sok ne izteče. Kedar je to sadje že nekam poparjeno, lahko dobiš z malim pritiskom koščice iz sadov, tako pa doboš tudi izvrstno sušeno sadje.

Glavna reč je potlej še to, da se po sušenju, sadje lepo vsuši na zraku. Tudi pozneje je še na to sadje gledati, ako nočemo, da se nam skazi.

Sejmovi. Dne 21. avgusta pri M. D. v Pušavi, pri sv. Juriju na Pesnici, v Žitalah, v Kostrivnici in na Pilštanju. Dne 24. avg. v Arvežu, v Cmureku, pri sv. Duhu na Ščavnici, v Središču, v Rogacu, na Laškem, v Velenju in v Slov. Bistrici.

Dopisi.

Iz Ptuja. (Slovensko uradovanje.) Ptujski nasprotniki našega naroda zoperstavljajo se z vsemi silami slovenskemu uradovanju, ker nočejo priznavati, da je ptujski okraj slovensk. Po nemškutarskih kancelijah pravijo, da slovenske pisave nikdo ne razume, ter nima nikake veljave. Tako lisjaško postopanje od teh ljudi, ki od Slovencev živijo, ni pametno. Slovenci bomo ljudi take baže začeli čez ramo gledati in jih z mirom pustili na potih, katere hodi. Kakor je vsakemu znano, nam ti lisjaki, tudi nemških pisem zastonj ne delajo in ker je tako, bomo se do takih poštenjakov obrnili, ki so pripravi našim zahtevam gledé slovenskega uradovanja ustreči. Mesto rajnega notarja Rodoschegga nameščen je za notarja v Ptuj sedaj gospod Ožgan. Ta mož je skozi in skozi poštena duša; nekateremu naših kmetov napravil je uže v tej kratki dobi slovenska pisma in vsled tega brnijo zoper njega ptujski nemčurji, kakor sršeni in ose. Mi smo tega prepričanja, da je ravno on nam Slovincem pravičen, katerega nemčurji črtijo in da se smemo vsled tega mi takega gospoda vselej držati. Notarja Ožgana v Ptuj moramo tedaj slovenskim strankam priporočati. F. L.

Od sv. Jurija na Ščavnici. (Svečanost sedemdesetletnice D. Trstenjaka. — Bralno društvo.) Dne 31. julija t. l. vršila se je v g. Vaupotičevi gostilni svečanost našega ljubljene rojaka g. župnika D. Trstenjaka. Že v soboto večer so dovolili naš g. dekan, da se klenka in strelja na čast našega zasluženega rojaka. Jurjevski dečki naredili so nam ognje ali krese, naša dekleta so nam napelela mnogo vencev, s katerimi se je okinčal

oder itd. Radodarno so Jurjevčani pomagali gmotno in z delom, da se priredi svečanost, kolikor mogoče, sijajno. Dijakov je prišlo mnogo, posebno iz sosednje župnije sv. Križa. V nedeljo 31. julija po večernici privrelo je mnogo ljudi v prostorno gostilno. Ob polu petih odprli se slavnost z Nedvedovo pesnijo „Zvezna“. Potem pozdravi kratko in prisrčno g. Kocmut vse goste, — prišli so bili med tem tudi gg. iz Ptuj, Ljutomera, Radgone in Maribora. — G. pravnik Klemenčič je v svojem ognjevitnem slavnostnem govoru naslikal priprosto življenje našega slavljenca ter njegove zasluge kot učenjaka. Kot zadnja številka oficijelnega programa predstavljala se je igra: „Oproščeni jetnik“ od dijakov. Tukaj moram omeniti, da je g. abiturient Pintarič z velikim trudom priredil krasen malomestni igralni oder. Kakih 600 ljudi se je stiskalo med igro drug družega; igra se je v obče dopadla, posebno je g. abiturient Strakl izvrstno igral jetnika Čuka. Nazadnje še se prečita pismo g. D. Trstenjaka, kjer obžaljuje, da se ne morejo udeležiti svoje sedemdesetletnice v rojstnem kraju radi zdravja itd. Ker nam je bila tombola zabranjena, zabavali smo se s petjem. Napiitnice in resni govori so se glasili. Posebno se je poudarjalo, da naša velika župnija še nima nobenega bralnega društva, kakor ga n. pr. ima veliko manjša Malonedeljska. Ali iskra je začela goreti, naši rojaki začeli so se brigati tudi za društveno življenje in sedaj upamo, da bomo že v kratkem naznaniti mogli, da ima sv. Jurjevski okraj svoje bralno društvo! Tako je vse v najlepšem redu in največjem veselju se vršilo, ni nam bilo treba gledati oboroženih moč, ki bi pazili na red. Nazadnje še omenjam, da je čisti dohodek bil namenjen družbi sv. Cirila in Metoda.

Iz Šmarja pri Jelšah. (Beseda „šmarško-slatinske podružnice sv. Cirila in Metoda“.) Pred par leti so hoteli nekateri med nami in o naših žuljih živeti Nemci in nekateri nemčurji v našem trgu ustanoviti Bismarkov šulverein, ki ima nalogo delati most do Trsta, da bi enkrat po tistem mostu lahko gori in doli marširali Prajzi s svojimi pikljami. No, pa niti zemlja niti zrak ali obnebje ni bilo ugodno šulvereinskemu osatu. Pozebel je v neki novemberski noči; predsednik ali „obman“ njegov, adjunkt Rotschedl pa je moral na povelje gospoda ministra Pražaka odložiti komando, če ne....! Naj v miru počivajo mrtvi, oglejmo si raji naše žive! Živi namreč pri nas zdaj podružnica sv. Cirila in Metoda, ki je združena s Slatino. Uno nedeljo, t. j. dne 17. julija pa smo imeli lepo podružnično svečanost s petjem, godbo in govori. Kakor vselej, kadar imamo mi na meji kaj lepega, počastili so nas bili tudi ta pot sosednji bratje Hrvati v precejšnjem številu; med njimi so bili štirje župniki

in jeden kaplan. Radostno smo jih poslušali, ko so nas brate Slovence pozdravljali in osrečevali v svojem krasnem jeziku, katerega mora itak vsak omikan Slovenec dobro razumeti. Zastopani ste bili pri nas tudi podružnici Šentjurska in Ponkovska po svojih predsednikih in drugih odličnih članih, gospodih, gospéh in gosposdičinah. Za ves vspeh tote prelepe veselice pa se imamo zahvaliti vrlemu pevskeemu zboru Slatinskemu, oziroma njegovemu pevovodji č. g. Dekortiju. Iz nadarjenih kmečkih fantov in deklet ustvaril si je ta rodoljubni gospod mešani zbor troječ okoli 30 grl, ki zna peti cerkvene in posvetne najtežje pesmi in to vse po notah! Gospoda Dekortija naj bi posnemali vsi, ki imajo talent za petje in godbo, potem bi se marsikje zboljšalo cerkveno petje, oživelo bi pa tudi dobro, lepo in pošteno petje posvetno, ki je tolikega pomena za vzbujenje narodne zavesti in narodnega ponosa, oživelo bi petje, ki srce človeško razveseljuje in blaži in tako pomaga k višji omiki. Ko bi se na večih krajih ustanavljali taki pevski zbori med našim nadarjenim ljudstvom, izginile bi sčasoma tiste ostudne ponočne pesmi, ki niso več pesmi; ljudje bi se privadili boljšemu okusu in tako bi bil velik korak storjen na poti narodne omike in napredka. V to ime pomozi Bog in pa dobra volja naša! Vsem trem podružnicam, Šentjurski, Ponkovski in Šmarski pa kličemo: Živele, razcvitale se in rasle!

Od Sotle pri Brežicah. (Novi župan.) Pravi se, da so duše starih očakov 4000 let Kristosovega odrešenja čakale, blizu tako smo tudi mi Bizeljanci pričakovali že celih 11 let ali 4015 dni nove obč. volitve. Bilo je dne 25. julija t. l. za nas dan odrešenja. Na dnevnem redu je bila volitev novega župana. Bili ste dve stranki, recimo desna in leva in moramo reči, da si je desna stranka, dne 27. januarja t. l., na dan prve volitve, svoj načrt naredila ter se ga je neustrašljivo držala. Nasprotna stranka je od dne 27. januarja do 25. julija t. l. z vso močjo, z vsemi muhami in s hudim žuganjem, pa tudi z dobrimi obljubami našo narodno stranko motila ali bilo je zastonj. Naša narodna stranka je stala, kakor skala. To bodi ji v čast in poštenje povedano. C. kr. okrajni glavar razloži najprej težavne dolžnosti Bizeljske občine, potem je bila volitev. G. Fr. B. dobil je 15, dosedanji župan J. P. pa 9 glasov. Sedaj položi g. glavar na srce novo izvoljenemu županu, ali se upa to prevzeti. Le-ta pritrdi neustrašljivo. Bilo bi pač ležje pri srcu staremu županu in še nekemu drugemu, ko bi bil novi župan se županstvu odpovedal. No, ker se to ni izgodilo, misli pa sedaj stari župan, da še ima vedno upanja ter da se mu, kakor koli še posreči, krono županstva si pridobiti. Mi pa sodimo, da mu je od-

klenknilo za vse večne čase. Radovedni pa smo, kateri polk dobi zdaj v roke, da mu bo polveljnik.

Iz Ptuja. (Slov. pevsko društvo.) Odbor „Slov. pevsk. društva“ je na povabilo slavnostnega odbora za Trstenjakovo slavnost sklenil, da se društvo udeleži slavnosti korporativno ter prevzame pevski del sporeda. Naznanja se to tem potom vsem, posebno izvršujočim udom društva, ter se prosijo udeležbe Trstenjakove slavnosti dne 4. sept. v Slovenjemgradu. Gosp. poverjeniki in slavna predsedništva Čitalnice, katere imajo pevske zборе, so prošeni, da blagovolijo hitro „odboru slov. pevsk. društva“ v Ptuj naznaniti, ako in koliko pevcev ali pevkinj se hoče udeležiti, da se jim že pesni pošljejo ali naznanijo, katere se bodo pri slavnostnem banketu in pri narodni veselici pele. Dolžnost je posebno vseh bližnjih rojakov in društev, da se udeležé slavnosti, ter pokaže, da znajo ceniti neumorne zasluge moža, ki je posvetil celo svojo življenje slovenskemu pisateljstvu. Ob enem naznanja vsem častitim udom odbor, da nameravanega velikega pevskega zbora letos ne bode, ker mnogo udov to zaradi preobilnih narodnih svečanosti po vseh slovenskih pokrajinah želi. Veliki zbor se bode v Slovenjemgradu opravil. Upati je torej mnogobrojne udeležbe pri Trstenjakovej svečanosti posebno od strani naših čast. pevcev in pevk. Na videnje. Srčne pevske pozdrave! Odbor.

Iz Celjske okolice. (Naš šolski svet.) Bismark veseli se! velik kos slovenske zemlje je padel zopet Prusom v koš. Po svoji večini velikonomški zastop Celjske okolice je v svoji zadnji seji iz krajnega šolskega sveta izbacnil posledna dva poštena Slovence, ki sta še v njem sedela: Glinšeka in Žnidarja ter volil va-nj dva trda Nemca, namreč Seebacherja in Dolenca (Strenčana). Novi načelnik šolskemu svetu pa je znani Stibernegg. Naloga novemu nemško-liberalnemu šolskemu svetu je: s pomočjo nemškega šulvereina postaviti novo šolsko poslopje ter sčasoma izbrisati slovenska imena in zatreti slovensko besedo po Celjski okolici. Ali bode pa to steklo tudi prav gladko, nam hoče pokazati prihodnjost.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Dnes je rojstni den svitlega cesarja. O tej priložnosti vzdiguje se od zvestih prebivalcev našega cesarstva gorka prošnja za blagoslov božji na Nj. veličanstvo in prevzvišeno rodbino. — Odredba ministra za uk in bogočastje, ki odpravi več srednjih šol, ki ne šteje veliko učencev, vzbuja veliko hrupa v dotičnih krajih. Nam se zdi, da je v nekaterih krajih, posebno severnih, v resnici

preveč tacih šol. Ali pa je minister v tem zadel pravo, ne moremo reči, gotovo pa se godi krivica kranjskim Gorenjcem, ako se jim vzame edina srednja šola, nižja gimnazija v Kranju. — „Šulverein za Nemce“ se širi; skorej z vsa-cim duevom ustane kje kaka „ortsgruppe“ ali pa se nastavi kaka vrtnarica. Taka bode v Celju gsp. Sima. — V Gradcu je posebno živo med „sestrami lotrije“. One menijo, da se mora štv. 47 v Budi „vleči“, kajti, je že od pamtiveka ni bilo v oni lotriji. Kdaj bode te pogubljive norije konec? — Dr. Fr. Erwein ima srečo ter je vstopil v vse službe pok. Jesernigga v Celovcu. Ne samo župan, ampak tudi dež. poslanec je sedaj za glavno mesto koroške vojvodine. — O prof. Einspielerjevi zlati meši zberó se iz vseh slov. pokrajin najodličniši možje in bode torej lepa narodna svečanost. — Bratje Čehi so že Kranjsko zapustili, a vzeli so seboj spomin bratovske ljubezni, katere so videli in čutili sijajna znamenja. — Na Igu so imeli uni den bučelni sejem, pripeljali so veliko panjev, a prodali so jih za nizko cene in še to-le slabo polovico. — V Idriji so odkrili spominjsko ploščo pok. škofa A. A. Wolfa. — V Podgori pri Gorici ustanavlja se bralno društvo in oglašeni udov je že blizu 50. Podgora je slov. vas a Lahonom se cedé sline po njej, upajmo, da jim jih bralno društvo obriše. — Po vsem Primorju je huda suša, ajdine in repe ne bo, koruza se pa že rjavi. — V Trstu so Slovenci lepo vzprejeli Čehe ter so se le-ti kaj zadovoljni podali za tem ali v Benetke, ali pa tudi že nazaj domov, če niso več dalje utegnili. — Mesto Trst šteje 8937 otrok, ki hodijo v ljudsko šolo, Tržaško okolico pa 2754. — Hrvaški narodni možje si dajo veliko truda, da se ljudstvo okrepi in stopi tudi v gospodarskih rečéh na bolje poti, toda uspeha je le malo, ker skrbi madjarska vlada malo za to, njej velja več, da se otrokom vtepe madjarščina v mlade butice. Vse, kakor pri nas! — V Medjimurji bodo v prihodnjem mesecu velike vojaške vaje ter pride svitli cesar sam v Čakovec, da si jih ogleda. Da-si so prebivalci Slovenci, bode vse eno v pričo Nj. veličanstva vse — madjarski. Tako hoče madjarska vlada in ona zna, kako se to napravi.

Vunanje države. Princ Koburški je sedaj že v Bolgariji. Mož je mlad, šteje še le 26 let in to je menda krivo, da je to stopinjo storil. Ves svet se čudi takemu pogumu. Če gre kaj vere poročilom, ki dohajajo iz Bolgarije, vzprejema ljudstvo mladega kneza prav prijazno ali kaj če to pri težavah, ki jih mu bode premagati! — Turčija je sedaj bolj, kakor kdaj v zadregi, kajti ne vé, ali naj mladega kneza potrdi ali pa ga naj pusti, da si pridobi sam veljavo. Brž ko ne, odloči se Turčija za zadnje. — Rusija ugovarja, kakor poprej zoper volitev, tako še

bolj sedaj zoper prihod princa. Giers, ruski minister zunanjih zadev, razpošilja v tacem smislu pisma do vseh velesil, katerih se tiče bolgarsko vprašanje. — Novo ministerstvo male Srbije trdi, da je prejšnje ministerstvo bilo zapravljivo in celo — nepošteno. No, tako hudo pa menda vendar le ne bode. — V Makedoniji stojé sedaj roparji na vrhu. Turške oblasti jim ne morejo priti do živega. — Krivica rodi krivico. Prusija je bila jela Ruse in Poljake izganjati iz svojih ozemelj, sedaj pa ji vrača Rusija ter podi nemške, posebno judovske trgovce prek svojih mej. Vsled tega je veliko kriča v nemških listih. — Iz Prusije se letos sila veliko ljudi izseljuje, najbolj v Ameriko. Doma ni zaslužka, za to si ga gredo iskat drugam. Ob sami nemščini se tedaj ne živi tudi — v sreču Nemčije, v Prusiji. — Nemški cesarjevič še vedno boleha in tudi stari cesar gre že vidno proti grobu. Ni torej brez vsega, če že sedaj gledajo Nemci z necim strahom na-nju. — V starem škofovskem mestu, Fulda, imajo letos nemški škofje zbor, na katerem se razpravlja vprašanje, kako se naj zacelijo katol. cerkvi rane, ki jih ji je vsekala „kulturna borba“. — Angležani so polni upa, da bode mogoče mir ohraniti Evropi, ker ni navskrižja med vlada mi, kar se tiče glavnih reči. — Francija drži sedaj v bolgarskih zadevah popolnem z Rusijo ter torej tudi ona ne pritrdi stvar em, ki se vrše v Bolgariji na škodo Rusije. — Francoska vlada misli, da je razstava l. 1889 še vedno mogoča v Parizu in za to ne stori sile Nemcem, ki živé po Francoskem, ljudstvo pa jih le težko gleda. — V Madridu je nekdo položil na stopnice hiše ministra notranjih zadev tri dinamitne patrone, le-te so sicer razletele, a škode niso storile. To je bila še velika sreča. — Italija ima svojo kolero, a skorej se zdi človeku, da se vlada ne zmeni za-njo. Je pač ji že vsakdanja bolezen. V Ameriki je jel goreti most prek reke Niagara, vlak, ki je v tem prišel, se ni ustavil v pravi čas ter se je prekucnil v reko. Se vé, da je potovalce potegnil seboj v mokri grob, le malo število so jih še iz vode potegnili.

Za poduk in kratek čas.

Peyramale, bivši lurški župnik.

(Dalje.)

Ali kakor nobeden župnik na svetu nima samih dobrih ovčic v svojem ovčnjaku, tako je tudi Peyramale imel v svoji župniji nekaterega kozleka, ki mu je veliko preglavice prizadjal. Vsak duhovnik je bil temu človeku trn v peti; vera mu je pa bila deveta briga. Da bi kateri duhovnik zamogel dober pastir biti, ali da bi pastir za svoje ovce kaj srca imel, tega niti

verjeti ni mogel. Od daleč že se je ogibal gospoda župnika, če bi ga imel srečati, in tedaj pastir zgubljene ovce nikdar in nikjer ni mogel doseči, da bi jo dj al na svoje rame ter jo rešil v hlev.

Toti nevernik nekega dne zavozi v globokem klan cu, kjer je bila vsa cesta globoko premočena, ker je bilo jako dežilo. Naenkrat se nagne voz; eden potač se je vsedel v globok kolnjak, katerega je mlakica zakrivala. Voznika voz pritisne na steno klanca, da je globoko zdihoval, ker si nikakor ni mogel pomagati. Potač se vdira zmiraj globlje, da mora nesrečnega vozača precej združniti. Možu je že bila sila, da je komaj sopihal, in na ves glas je klical na pomoč. Prilično pride Peyramale po tisti cesti, vidi nevarnost in takoj pribeži na pomoč.

„Skesajte se svojih grehov, kliče gospod župnik, da vas grehov odvežem“.

Pa župnik je že tudi zlezal pod voz in z orjaško svojo močjo voz toliko vzdigne, da trpin izleze iz klade, ter ga tako reši strašne, gotove smrti. Mož na vso srečo ni druge škode trpel, kakor da mu je tu in tam nekaj kože uneslo.

Stari grešnik zdaj lurškega župnika ni mogel prehvaliti, zdaj niti v nebesih niso imeli boljšega angelja od Peyramaleja; župniku pa se je mudilo domú najbolj za to, da se je odtegnil hvali, katero mu je na glas pel nemarni njegov župljan.

Drugo jutro nekdo že zgodaj trka na farovška vrata. „Gospod župnik, jaz nosim že leta še eno breme, ki me teži in ki me hoče kar zadušiti, prosim, da še me le-te težave rešite“. „Prav iz srca rad“, reče sedaj župnik ter se poda v cerkev.

Dobri župnik skesanega grešnika, ki je v cerkvi, kakor mitar potrt klečal pred njim, odveže njegovih grehov. Za Peyramaleja pa je bil ta dan praznik, ker je našel ovco, ki je bila zgubljena, in ko bi imel za čem, bi tudi ta den za sósede gostijo napravil, da bi se z njim veselili, kakor je o evangelijskem dobrem pastirju brati. Toda župnik še je pol leta čutil v ledovju dobroto, ko jo je storil zgubljenemu sinu; bil se je namreč prevzdignil.

(Dalje prih.)

Smešnica 33. Fanté se je učil pri necem čevljarju tega rokodelstva. Kar se tiče jéla, pa se mu ni godilo, Bog zna, kako dobro. Dalje ko se je učil, bolj se je prepasaval. Enkrat dobi kaj majhen kosček mesa. To ga tako gane, da se začne na glas jokati. „Kaj se jokaš?“ vpraša nevoljna mati čevljar ka. „O“, odgovori fanté, „kaj bi se ne jok al, če pomislim, da je moral mesar za tak kosček mesa zaklati celega vola!“

Razne stvari.

(Oglas.) Častitim udom družbe duhovnikov dajemo na znanje, da je društveni zdravilni hram v Dobrnskih toplicah dodelan, in sobe, za vse potrebe dostojno opravljene, na razpolago. Kdor se želi stanovanja ondi poslužiti, naj se oglasi pri društvenem predsedništvu in napove čas: od kedaj in do kedaj namerava ondi prebivati. Predstojništvo.

(Cerkv. slovesnosti.) Dnes na rojstni den svitlega cesarja je bila v vseh večjih župnijskih cerkvah, kolikor je mogoče, slovesna služba božja za blagor Nj. veličanstva. V Mariboru so jo imeli ob 9. uri Njih ekscelencija mil. knez in škof v stolni cerkvi. Po manjših župnijah pa bode taka služba božja prihodnjo nedeljo.

(Papeževo darilo.) O priliki zlate meše sv. Očeta izroči jim tudi naša škofija več cerkvenih posodic in oprav. Njih ekscelencija, mil. knez in škof so dali v ta namen 100 gld.

(Domoljubje.) Narodna čitalnica v Ljutomeru ima slovesno besedo večer dne 18. avgusta v slavo Nj. veličanstva. Poleg večih mičnih pesmi bode tudi slavnostni govor o državljanskih krepostih svitlega cesarja.

(Bralno društvo.) Pri sv. Križu za Mariborom se je ustanovilo bralno društvo. Odbor obstoji iz vrlih, izkušenih mož in se torej nadjamo, da bode njegovo delovanje uspešno. G. G. Dobaj je predsednik, g. Mat. Maček, podpredsednik, g. Vek. Hanptmann, blagajnik in g. Gregor Srnko, tajnik. Mi želimo društvu veliko sreče za narodno vzpodbujenje tamošnjih Slovencev.

(Slavnostni spis.) Č. g. Dav. Trstenjak, kn. šk. duh. svetovalec in župnik v Starem trgu, obhaja letos 50letnico svojega književnega delovanja. V ozir tega pride marsikomu prav popis njegovih pisateljskih del. Tega nam podaja č. g. Andre Fekonja, kaplan pri Št. Pavlu v Sav. dolini, pod naslovom: „Dav. Trstenjak, slov. pisatelj“. Dobi se pri založniku, g. A. Trstenjaku v Ljubljani za 30 kr.

(Duhovne vaje.) Duh. vaje naše škofije začne se letos dne 22. avgusta in bode jim vodja č. g. P. Jurij Freund, duhovnik oo. redemptoristov.

(Ponovljenje.) Kdor pride sedaj v Maribor, hitro izpozna, da se mesto obnavlja. Več novih poslopj se stavi, nekaj drugih se popravlja in po ulicah se dela nov tlak in kjer jih doslej še ni bilo, urejajo se žlebi. Tudi mestna hiša ali rotež se popravlja ter dobi kmalu vsaj znotraj lepšo obliko.

(Dar.) Č. g. Anton Dvoršek, župnik pri sv. Vidu pri Planini, daroval je katol. podpor. društvu v Celju 5 obligacij po 100 gld. Bog plati!

(Zupan starosta.) G. Fr. Robič. 79 let stari posestnik v Lembahu in od pamtiveka ondi župan, je v soboto dne 13. avgusta na naglem umrl ter so ga v ponedeljek dne 15. avg. njegov prijatelj, poprej župnik v Lembahu, sedaj stolni korar v Mariboru, vlč. g. Lov. Hrg slovesno pokopali. Več povemo o tem blagem možu v prihodnjem listu.

(Toča.) V sredo, dne 17. avg. je bila ob polu petih po Mariboru in okolici huda nevihta s točo. Prišla je po Dravski dolini in deloma čez Kozjaško planino. Pri mestu je bil že blizu, da konec toče, toda škoda je še precej velika po goricah.

(Iz kopališč.) Na Slatini je bilo doslej 1726, v Laških toplicah 657 in na Dobrni 924 gostov. To je vsekako malo število, ako se s temi primerja število gostov v drugih kopališčih.

(„Germania“.) Kdor še ne vé, kaj je „Germania“, njemu povemo, da je počitniška zadruga nemških vseučilišnikov, ki so doma na slov. Štajarju. Ona je imela uno nedeljo neko veselico na Ptuju. Prej pa je bila v Mariboru volitev novega odbora in v njem so ti-le pragermani: Konrad Duhač, starosta, Henrik Rečnik, namestnik, Al. Srp, tajnik in Fr. Posek, denarničar. Sedaj pa še reci človek, da teh očetje niso potomci slavne garde Arminija!

(Iz Drave.) Vsako leto jih nekaj utone v Dravi, največkrat pri kopanju, včasih pa tudi vsled nesreče. Tovnej so potegnili v Koroškem predmestju Maribora iz nje truplo 35 do 40 let starega človeka. Kdo je bil, to se iz oblačila morebiti še izpozna, toda doslej še to ni bilo mogoče.

(Tatvina.) Pri nekem posestniku na Cvenu, Ljutomerske župnije, so udrli cigani v hišo ter so v njej pobrali, kar jim je prišlo pod roke.

(Neprevidni stariši.) Štiri leta star otrok J. Baboška, posestnika v Moravcih pri Mali nedelji, je bil sam doma, a zašel je v gnojšnico in se je v njej zadušil.

(Nove knjige.) J. Giontini, kukvar v Ljubljani, je izdal te-le knjige: 1. Naselnikova hči. 2. Lita, mlada Hindostanka. 3. S prestola na morišu in 4. Narodne pripovedke za mladino. Cena zvezkom je od 20—24 kr.

(Knjižnica za mladino.) Slov. učiteljsko društvo v Ljubljani je dalo I. zvezek „Knjižnice za mladino“; v njem so dve mični pripovedki: „Mladi dnevi“ in „Za poklicem“. Le-ta knjižnica je kaj pripravna za darila.

(Cigan.) Pri Fr. Kodela, posestniku v Kasasah, je dne 3. avgusta zlezal cigan J. Huber v svinjak ter je spravljal dve svinji iz njega. V tem pa pride posestnikova dekla domu, cigan ubere sedaj sicer pot pod noge, pa so ga še vendar ujeli.

(Bela lastavica.) V okolici Celjskega mesta videli so nekaj dni belo lastavico. Take se ondi ne spominja nihče in krotka živalica se torej obéduje, kjer koli se prikaže.

(Nevošljivost.) Toporišiču, posestniku na Mostecu pri Brežicah je nekdo 6 gosim zaval in so vsled tega poginile. Pravi se, da je to nekdo iz nevošljivosti storil.

(Posojilnica v Makolah) je imela v I. semestru 1887 dohodkov: Gotovina 1. jan. 1887 1287 fl. 5 kr., povrnena posojila 2609 fl., hranilne vloge 25.619 fl. 93 kr., obresti od posojil 2076 fl. 54 kr., Pristojbine 102 fl. 54 kr., deleži 200 fl., vstopnina 240 fl., reserva 165 fl. 99 kr., izposojila 4250 fl. Skupaj 36 551 fl. 5 kr. Stroški: Dana posojila 16.629 fl., vzdignene hranilne vloge 12.145 fl. 89 kr., vzdignene obresti od teh 112 fl. 55 kr., upravni stroški 185 fl. 48 kr., vrnena izposojila 4350 fl., obresti od izposojil 303 fl. 88 kr., inventar 6 fl. 96 kr., za dobre namene 70 fl., nagrada za leto 1886 58 fl. 80 kr., izplačani deleži 32 fl., dividenda 20 kr., naposredni davek 21 fl. 40 kr., gotovina dne 1. julija 1887 2634 fl. 89 kr. Skupaj 36.551 fl. 5 kr.

(Duh. spremembe.) Č. g. Jak. Smole, doslej kaplan pri sv. Petru pod sv. Gorami, pride za provizorja k sv. Miklavžu nad Laškim trgov; č. g. Ant. Rančigaj, kaplan v Reichenburgu pa za kaplana k sv. Petru pod sv. Gorami in č. g. Fr. Vidmajer nastavi se na novo za kaplana v Reichenburgu.

(Za družbo duhovnikov) so vplačali č. gg.: Šijanec Al. 11 fl., Stranjšak M. 5 fl., dr. Križanič, Rotnik, Pečnik Jož. in Vraz Jož. po 2 fl., Čížek, Herič, Mesiček, Simonič Fr. ml., Spende, Šelih, Tomažič, Ulčnik M., Vidmajer Fr., Ferk M. in Frangež po 1 fl.

Loterijsne številke:

V Lincu 13. avgusta 1887: 76, 31, 66, 42, 72
V Trstu " " 9, 10, 65, 85, 36

Radenska slatina in kopališče	
z vodo bogato na „natru in lithiju“. Garodove poskušnje so dokazale, da je ogljikove kisline lithij najboljše zdravilo zoper trganje v udi.	
Vsled obilja ogljikove kisline, natra in lithija rabi se slatina Radenska posebno pri: protinu, žolčji, mehurji in obistni bolezni, hemeroidah, želodčni bolezni in pri nahodih sploh.	Radenci je najboljša mizna voda Popisi in ceniki zastoj in franko.
Kopelj, stanovanje, gostilna po ceni. Dobi se v vseh boljših specerijskih zalogah in gostilnah.	

Denar dobijo civilne in vojaške osebe, tudi v pokrajinah od 300 gld. naprej za 1—10 let, oziroma se lahko v malih obrokih nazaj plača. Naslov: **F. Gurré, Credit-Geschäft, Graz.** 5-25

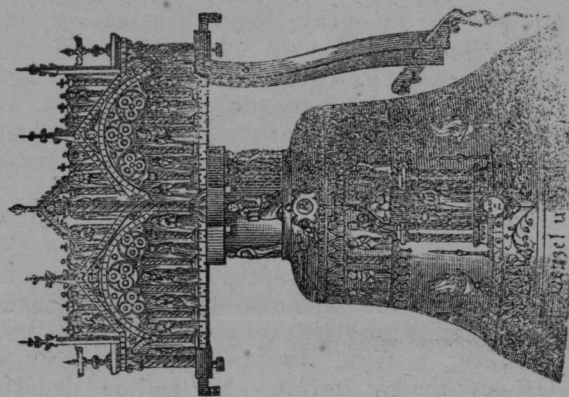
Poduk za sv. birmo

se dobi v tiskarni sv. Cirila v Mariboru
Iztis velja 12 kr.

Livarna, Badgasse Nr. 9, blizo sl. cerkva.		Številnih priznanih za zlate zvonove je priredjenih za ogled.
--	--	--

zvonarna in livarna

g. Janeza Dencel-na in sinov
v Mariboru,

zliva posebno izvrstne zvonove in najcenejše zvonovine v vsakej velikosti s iz nova izumljenimi pregibnimi kronami (ki se naj ne jemljejo za navadne debele, lite tečaje) na vsakojaki glas, katerega koli kdo želi, bodi v popolnih, vbranih akordih ali kot spolnilo že obstoječih starih zvonov, z jasnim in čistim glasom pod poroštvom; zvonove, ki se s starim nebi vjemali, vzememo zopet nazaj. Zvonilno spravo priskrbimo iz razne robe, kakoršno pač kdo želi: iz kovanega, iz litega železa ali iz besemerkega jekla in iz hrastovega lesa in sicer po novem načinu z blazinicami na perotih takó, da se zelo lahko zvoni in v zvoniku nič ne trese.

Imam tudi harmonična zvonila ali zvončke na prodaj!

Spričalo.

Firma **Denzel-novi sinovi v Mariboru** je letos (1884) za Poličane na spodnjem Štajerskem, štiri nove zvonove, kateri okoli 63 centov tehtajo, izlila in tiste ne le samo po zvanju sliki, temveč tudi po vbranjem, harmoničnem in prav glasnem petji tako umetno in izvrstno izdelala, da podpisani to firmo vsem, posebno pa čestitim cerkvenim predstojnikom vsakojako priporočati smejo.

Cerkveno predstojništvo v Poličanah,
dne sv. Lukeža 1884.

Benedikt Jury, župnik.

Štefan Detiček, l. r., Jožef Detiček, l. r.,
cerkvena ključarja.